

Узорна посвећеност

Љиљана Ђинкул

Од самог почетка, када је пре десетак година дебитовала на уметничкој сцени, Јелена Средановић (1982) својим радом је освојила аутономни простор у коме истражује неисцрпне могућности графичког медија, афирмишући његову виталну егзистенцију и у новом миленијуму. У свом раду она је фокусирана на визуелизацију сопственог доживљаја енергије из

сутим по мапи света, ралним боравцима и релевантним наградама. Очито, није било тешко препознати енергију истраживачког потенцијала и посвећеност ауторке усмерене ка феномену графика и њеним карактеристикама са и/или без ограничења која су ушанчена у поимању традицијских особености овог медија.

Још крајем 17. века, у епохи специјализације сликара за одређене тематске жанрове, негован је непосредан начин да се овековечи нераски-

„путписним белешкама“ она је кроз прозор авиона фотографисала цирусе, стратусе, кумулусе и нимбусе да би тај документ транспоновала у нови рад – графику, комбинујући предности дигиталне штампе са дрворезом. Изузетно владаје техничко-технолошким особеностима медија графике и њен потенцијал видљив су у концепту пажљиво структуриране композиционе схеме. Док су раније текстура дрвене матрице и њен ликовни квалитет били једини активни чиниоци отиска, сада је однос променљив. У новим графикама укинута је композициона доминантност дрвореза, а баланс дрворез – дигитална штампа успоставља софистициране релације импресије виђеног и доживљеног, познатог и тајног, трајања и променљивости.

Негујући сопствено визуелно искуство и осећај за могућности медија, Јелена Средановић пројектује импресивне кадрове „путујућих формација“ у добро темпераном пулсирану атмосферских валера и плутајућих облака. Њихов хармонични одно-

► Изложба Јелене Средановић „Облаци и рефлексије“ у Галерији Графички колектив

природе па је у својим претходним циклусима („Отисци природе“, „Капи и сенке“) игру воде и ваздуха – забележену фотографијом – транспоновала у графичку матрицу дрвореза и филалног отиска осетљивог (визуелно и физички) као ехо те природе.

Свакако, професионални успех који је Јелена Средановић постигла демантује идеју о евентуалној почетничкој срећи. Јер, убрзо је њен рад постао видљив стичући професионалне референце на значајним изложбама у градовима ра-

дива веза воде, земље и неба. По свом досадашњем раду, и Јелена Средановић је близак и подстицајан тај специјалистички концепт ишчитавања „отисака природе“.

У идејном контексту, већ насловом „Облаци и рефлексије“ јасно је да уметница и даље фокусира природне феномене забележене у различитим тренуцима и променљивим светлосним пројекцијама. Ипак, овога пута ауторка је свој поглед са земље уперила ка небу пратећи облаке и њихове промене. Или још тачније, у овим

си настају на вибрантности рафиниране везе „старе и нове“ технике и магичној спони која повезује (и упоређује) време садашње и време прошло. Фино изнијансиране колористичке вредности композиције плавих и белих тонова, уз њихове валерске градиције са просијавањем космич-

ких светлина приближавају се нивои асоцијативног. Парадоксално, можда се у пролазности облака открива једина константа трајања која релативизује све људске поступате и друштвене норме, записао је Мирослав Сапунић у тексту каталога. Изражавајући особен и препознатљив сензибилитет, Јелена Средановић је, ван сваке сумње, узорни пример аутора чији рад потврђује искрено уверење да не постоје ограничења медија и да су она само плод наших предрасуда.